

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/72/2020
Identifikačné číslo spisu:	6118238722
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6118238722.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne: Y. Y.Á., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX, XXX XX R., právne zastúpená Vojčik and Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 13, IČO: 36 866 536, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4Csp/60/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/57/2019 zo dňa 14.11.2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 4Csp/60/2018-225 zo dňa 27. septembra 2018 rozhodol tak, že: konanie v časti 6,87 eur zastavuje (prvý výrok), žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1712,06 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1712,06 eur od 14.01.2017 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (druhý výrok), žalobkyni priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (tretí výrok).

1.1. Rozhodnutie právne odôvodnil § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 3 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 566 ods. 2, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“), § 220 ods. 2, § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 255 ods. 2, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 3, § 10c Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

1.2. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa a žalovaný ako klient uzavreli dňa 26.11.2014 úverovú zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka, na základe ktorej banka poskytla klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v zmluve o úvere, v Obchodných podmienkach pre úvery občanom a vo

Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. V zmysle úverovej zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 6.000,- Eur, ktorý sa zaviazala splatiť v 120 anuitných splátkach s termínom splatnosti prvej splátky dňa 29.12.2014 a so splatnosťou úveru na deň 27.11.2024, pričom poplatok za poistenie predstavoval 2,29 Eur, RPMN 16,59 % a fixná úroková sadzba bola vo výške 17,33 % ročne. Z História transakcií na úverovom účte vyplýva, že žalobkyňa uhradila celkovo sumu 7.712,06 Eur. Podaním zo dňa 04.09.2018 zobrala žalobkyňa svoj návrh v časti o zaplatenie sumy 6,87 Eur spolu s úrokom z omeškania späť.

1.3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a z týchto dôvodov je preto možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň zistil, že v zmluve je uvedená nesprávna ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) v neprospech spotrebiteľa a tiež zistil, že v zmluve absentuje aj celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Pokiaľ ide o započítanie poistného do celkových nákladov, poukázal na právny názor Krajského súdu v Trenčíne vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 6Co/86/2017 zo dňa 25.04.2017. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, preto mal za to, že žalovaný sa na úkor žalobkyne obohatil, a teda získal plnenie bez právneho dôvodu. Rozdiel medzi poskytnutými prostriedkami a žalobkyňou uhradenými prostriedkami činí sumu 1.712,06 Eur. Nakoľko žalobkyňa splatila istinu úveru dňa 13.01.2017, súd zaviazal žalovaného aj na zákonné úroky z omeškania od 14.01.2017. Čo sa týka dojednania poistenia schopnosti splácať splátky pôžičky, súd mal za to, že poistenie tak, ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané, nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalovaný však nepredložil súdu žiaden iný doklad preukazujúci vznik poistenia, prípade doklad o jeho nevzniknutí. Súd mal taktiež pochybnosti o skutočnom oboznámení sa s uvedenými dokumentmi žalobkyňou v zmysle zmluvy, podľa ktorej podpisom úverovej zmluvy potvrdila, že sa oboznámila s poistnou zmluvou a s platnými všeobecnými poistnými podmienkami. Uvedenie údajov o prijatí súboru poistenia tak, ako bolo uvedené v zmluve, bolo najväčšou pravdepodobnosťou predpokladať, že žalobkyňa sa pre poistenie nerozhodla po zavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Takto žalobkyni vznikla povinnosť platiť v rámci príslušnej dojednanej splátky aj časť predstavujúcu poistenie, a preto mal súd za to, že ide o dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na späťvzatie žaloby v časti, súd konanie v časti 6,87 Eur zastavil.

1.4. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa bola neúspešná len v nepatrnej časti, t. j. v časti, v ktorej súd konanie zastavil, a preto jej priznal trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 12Co/57/2019 zo dňa 14.11.2019, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku I. o zastavení konania v časti 6,87 Eur, žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2.1. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

2.2. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolací súd uviedol, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že táto odvolacia námietka síce bola naplnená a to tým, že sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s novým rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2018 v konaní vedenom pod sp. zn.

3Cdo/146/2017. Napriek uvedenému však v konaní boli zistené aj ďalšie dôvody spôsobujúce v zmysle ZoSÚ bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého žalobkyni ako spotrebiteľke, preto z uvedeného dôvodu odvolací súd napriek naplneniu tejto odvolacej námietky nevidel dôvod na zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie, pretože v končenom dôsledku by tento po vysporiadaní sa s uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR dospel k rovnakému záveru o bezúčnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru v predmetnej sporovej veci.

2.3. Odvolací súd zdôraznil, že nie je možné stotožňovať pojmy celková výška nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Spotrebiteľ je povinný zaplatiť len náklady spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, ako aj samotný spotrebiteľský úver. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v sebe subsumuje istinu spotrebiteľského úveru a náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Splnenie uvedenej povinnosti dodávateľom nie je jednak splnená tým, že túto povinnosť dodávateľ prenesie na spotrebiteľa (t. j. aby samotný spotrebiteľ vykonal matematický prepočet, resp. súčet výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov úveru) a jednak ani v prípadoch, ak síce je číselne vyjadrená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ale táto je uvedená v nesprávnej výške. V tejto súvislosti uviedol, že z obsahu spisu mal za preukázané, že celková čiastka, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť, bola v zmluve uvedená v nesprávnej výške. Vo vzťahu k istine spotrebiteľského úveru, žalobkyňa sa ako spotrebiteľ na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zaviazala žalovanému uhrádzať v pravidelných 120 mesačných splátkach sumu 93,57 Eur, teda len na istinu bola povinná vrátiť žalovanému sumu 11.228,40 Eur. Do celkovej čiastky nemohol započítať poplatky za poskytnutie úveru, či poistné, pretože rovnako nemal za preukázané, že došlo k individuálnemu dojednaniu týchto poplatkov a že žalobkyňa ako spotrebiteľka bola s týmito oboznámená, pričom uvedené poplatky vo vzťahu k spôsobu ich dojednania predstavujú neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré vyvolávajú v neprospech spotrebiteľa ako slabšej strany hrubú nerovnováhu. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne vypočítal uvedenú sumu, odvolací súd poukázal na to, že v prípade, ak by aj do celkových nákladov (bez ohľadu na vyššie uvedené) započítal všetky poplatky uvedené minimálne v samotnej zmluve (č. l. 14) ako nákladov úveru, tak spolu s povinnosťou vrátiť celkovú istinu žalovanému by táto suma bola vo výške 1.612,82 Eur, čo tiež nezodpovedá sume celkovej čiastky uvedenej v uzatvorenej zmluve.

2.4. Vo vzťahu k výpočtu údajá RPMN odvolací súd skonštatoval, že aj uvedenie nesprávnej celkovej čiastky, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť, má vplyv na výpočet údaju o RPMN, ktorý bol tak v dôsledku uvedeného tiež nesprávne uvedený. Ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa. Zdôraznil, že bez toho, aby boli v zmluve uvedené objektívne údaje umožňujúce spotrebiteľovi orientovať sa medzi úvermi poskytovanými rôznymi dodávateľmi a posudzovať výhodnosť podmienok, za akých má byť spotrebiteľovi úver poskytnutý, nedochádza k naplneniu cieľa ZoSÚ. Uvedenie nesprávneho údaju o RPMN je skutočnosťou, ktorá nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa a je práve na dodávateľovi ako profesionálne vystupujúcom subjekte, ktorého povinnosťou je konať s odbornou starostlivosťou tak, aby spotrebiteľa nezavádzal a poskytol mu pravdivé informácie o poskytovanom úvere.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 421 písm. a/, b/ CSP a ust. § 420 písm. f/ CSP.

3.1. Uplatnil dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, pričom porušenie práva na spravodlivý proces má spočívať v absencii riadneho odôvodnenia odklonu súdu prvej inštancie od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu v otázke interpretácie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ.

3.2. Dovolateľ tiež namietať dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017, v ktorom bolo vyslovené, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno od žalovaného žiadať, aby sa v nich uvádzal presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Poukázal, že na tento rozsudok nadviazali rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/56/2018, 4Cdo/187/2017 a 4Cdo/211/2017, preto mal za to, že ak krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu, sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

3.3. Dovolateľ napokon namietať aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom za otázku dovolacím súdom neriešenú definoval nasledovne: „Či musí žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy predpokladať, že niektoré zmluvné podmienky môžu byť neprijateľné, a preto ich nesmie uvádzať do

celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ vrátiť ako aj do RPMN“. Dovolateľ argumentoval, že veriteľ v čase uzatvárania zmluvy nedokáže objektívne predvídať, že krajský súd bude považovať o 5 rokov od uzatvorenia zmluvy poplatok za poskytnutie úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku, rovnako tak nemôže predvídať, že súd bude považovať za neprijateľnú podmienku, ak je RPMN po výpočte súdom nižšie, ako to, ktoré je uvedené v zmluve.

4. K dovolaniu sa vyjadrili žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu a dovolanie žiadala odmietnuť pre nedostatok náležitostí podľa § 428 CSP. Uplatnila si aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že jeho dovolanie spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP

7. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 420 f/ CSP založil na tvrdení o absencii riadneho odôvodnenia odklonu súdu prvej inštancie od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu v otázke interpretácie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ.

8. Dovolací súd preto, vychádzajúc z obsahu dovolania, skúmal existenciu tzv. vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamena len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

9. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia vyplýva, že odvolací súd sa vyporiadal aj s odklonom súdu prvej inštancie od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, a to tak, že s uvedeným odklonom sa nestotožnil, avšak svoje rozhodnutie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru založil na iných dôvodoch. V bode 27. uviedol, že „V prípade, ak by odvolací súd zrušil a vrátil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, aby sa vysporiadal s uvedeným nedostatkom (odklonom od interpretácie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ pozn. dovolacieho súdu), súd prvej inštancie by dospel k totožným výrokom a k totožnému záveru, Napriek uvedenej skutočnosti, ako bolo už uvedené vyššie, odvolací súd nevidel dôvod na zrušenie a vrátenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že v predmetnej veci došlo k naplneniu i ďalších dôvodov majúcich za následok vyhlásenie poskytnutého úveru žalobkyni za bezúročný a bez poplatkov. Len s tým rozdielom, že by sa vysporiadal s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru by boli naplnené v prípade absencie iných zákonom stanovených obligatórnych náležitostí.“

11. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnili objektívne uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. Dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených vadu podľa § 420 písm. f/ CSP nezistil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP všeobecne

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

14. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

14.1. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

15. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

15.1. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a / aj b/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na také právne otázky, ktoré odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a svojim rozhodnutím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) alebo ide o takú právnu otázku, ktorú dovolací súd zároveň neriešil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

16. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017, v ktorom bolo vyslovené, že v zmluvách uzatváraných podľa ZoSÚ nemožno od žalovaného žiadať, aby sa v nich uvádzal presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Poukázal, že na tento rozsudok nadviazali rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/56/2018, 4Cdo/187/2017 a 4Cdo/211/2017, preto mal za to, že ak krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu, sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

16.1. Odvolací súd svoje rozhodnutie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru založil na nesprávne uvedenej celkovej čiastke, ktorú bola žalobkyňa ako spotrebiteľka povinná zaplatiť, resp. na nesprávne uvedenej RPMN, pričom každá z uvedených nesprávne stanovených náležitostí bola sama osebe spôsobilá privodiť tento následok (viď bod 24. rozsudku). Posúdenie náležitosti stanovenej v § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, teda rozpis splátok istiny, úrokov a poplatkov, ktorý vykonal súd prvej inštancie, považoval odvolací súd za nesprávny. Na tejto náležitosti však svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy nezaložil, a preto na tejto otázke ani nezaložil odvolací súd svoje rozhodnutie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

17. Dovolateľ nastolil v dovolaní právnu otázku (bod 3.3.), od vyriešenia ktorej podľa jeho názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci a ktorú mal odvolací súd vyriešiť nesprávne, pričom takto položená otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Dovolateľ síce jasne a zrozumiteľne uviedol v dovolaní konkrétnu právnu otázku, avšak odvolací súd (a ani súd prvej inštancie) sa ňou nezaoberali.

17.1. Dovolateľ nastolil otázku, „Či musí žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy predpokladať, že niektoré zmluvné podmienky môžu byť neprijateľné, a preto ich nesmie uvádzať do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ vrátiť ako aj do RPMN.“ Dovolateľ argumentoval, že veriteľ v čase uzatvárania zmluvy nedokáže objektívne predvídať, že krajský súd bude považovať o 5 rokov od uzatvorenia zmluvy poplatok za poskytnutie úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku, rovnako tak nemôže predvídať, že súd bude považovať za neprijateľnú podmienku, ak je RPMN po výpočte súdom nižšie, ako to, ktoré je uvedené v zmluve. Odvolací súd ale výslovne v bode 17. -18. rozsudku uviedol, že posudzoval zmluvu z hľadiska splnenia náležitostí stanovených v ustanovení § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 ZoSÚ, ktoré ich presne definujú a ktoré sú prostriedkom slúžiacim na ochranu spotrebiteľa. Otázku, tak ako ju nastolil dovolateľ, teda otázku skúmania možnej predvídateľnosti veriteľa ako posúdi splnenie týchto zákonných náležitostí súd, odvolací súd neriešil a v konaní bola nastolená prvýkrát až v dovolaní.

18. Dovolací súd uzatvára, že nastolenú právnu otázku odvolací súd neriešil, preto v tomto prípade dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolací súd je prísne viazaný otázkou vymedzenou dovolateľkou, nemôže je modifikovať ani

prispôsobovať (II. ÚS 291/2021). Dovolacia argumentácia z uvedených dôvodov nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie dovolateľa nie je dôvodné a z uvedeného dôvodu preto ho dovolací súd podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol.

20. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa mala plný úspech vo veci, dovolací súd jej tak priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.